

Kysely pysyvistä ja ainutlaatuisista tunnisteista

Tässä kyselyssä kartoitetaan julkisen hallinnon viranomaisten sekä muiden toimijoiden käytäntöjä ja tarpeita, jotka liittyvät tietoaineistojen ja -kohteiden pysyviin ja ainutkertaisiin tunnisteisiin. Tietoaaineistoja ovat esimerkiksi julkaisut ja asiakirjat; tietokohteita esimerkiksi asiat, paikat, rakennukset, kiinteistöt sekä erilaiset toimijat kuten organisaatiot tai tutkijat ja opiskelijat.

Kysely on osoitettu ensi sijassa niille, jotka vastaavat toimijan itsensä antamien pysyvien tunnisteiden hallinnasta ja jakelusta, kuten arkisto- ja kirjastotoimelle. Vastauksia saa antaa niin useita kuin toiminnan kuvaamisen kannalta on tarpeen.

Tietoaaineistojen pysyvä ja luotettava tunnistaminen on yksi tiedon hallinnan keskeisiä tekijöitä varsinkin silloin, kun tietoa siirretään ja linkitetään järjestelmästä toiseen tai eri viranomaisten välillä. Esimerkiksi asioiden ja asiakirjojen identifiointi on tiedon hallinnointia.

Tunnisteen pysyvyys

- tarkoittaa, että samalle tietoaaineistolle tai -kohteelle annettua tunnistetta käytetään sen koko elinkaaren ajan eli sille ei koskaan anneta uutta tunnistetta.

Tunnisteen ainutlaatuisuus (uniikkisuus)

- edellyttää, ettei kertaalleen annettua tunnistetta käytetä enää uudestaan.

Identifioidut tietoaaineistot ovat yleensä varsin pysyviä, mutta tunnisteet voivat olla vielä niitäkin pitkäikäisempiä. Internetissä tunnisteiden tulisi olla myös toiminnallisia, koska se takaa identifioitujen aineistojen löytymisen verkosta vaikka niiden osoite muuttuisi. Pysyvän tunnisteen avulla voidaan myös tarjota erilaisia palveluita, kuten tarjota tietoaaineiston metatiedot aineiston itsensä asemesta, tai ohjata käyttäjä alkuperäisen dokumentin uudempaan versioon.

Tämä kysely on osa valtiovarainministeriön YTI-kärkihanketta (Yhteinen tiedon hallinta), joka kuuluu Digitalisoidaan julkiset palvelut -hankekokonaisuuteen. Hankkeesta löytyy lisätietoja sivuilta <http://vm.fi/yhteinen-tiedon-hallinta> ja <http://vm.fi/hanke?selectedProjectId=27314>.

Vastauksissa voidaan kertoa myös muun tyyppisistä tunnisteista erityisesti jos identifioitu tietoaaineisto tai -kohde sisältyy kohtaan 1.

Kyselyyn vastaaja

Vastaamiseen osallistuneet yksiköt tai osastot (tarvittaessa tunnistekohtaisesti jaoteltuna siten, että jokainen organisaation käyttämä tunnistejärjestelmä kuvataan erikseen):

[tekstilaatikko, johon mahtuu useampi rivi tarvittaessa]

Yleiskysymyksiä

1. Millaisille tietoaineistoille tai -kohteille annatte pysyviä ja ainutlaatuisia tunnisteita? Kyselystä on rajattu pois tekniset tai luottamukselliset tunnisteet kuten tietokoneiden IP-numerot sekä henkilötunnus, mutta ei julkisesti käytettävissä oleva tunnisteita kuten opiskelijanumeroa tai tutkijoiden ORCID-tunnistetta.

[checkboxeja, joita voi valita haluamansa määrän]

- Julkaisut
- Asiakirjat
- Toimijat
- Paikat
- Rakennukset
- Kiinteistöt
- Organisaatiot
- Käsiteltävät asiat
- Muut, mitkä

2. Mitä tunnisteita teillä on käytössänne?

- Julkaisujen tunnisteet (esim. ISBN, ISSN)
- Asiakirjojen tunnisteet (esim. diaarinumero)
- Toiminnalliset tunnisteet (Persistent identifiers: URN, Handle, DOI)
  - DOI
  - Handle
  - URN
  - Muut toiminnalliset tunnisteet (ARK, PURL)
  - Pysyväksi tarkoitettu URL-osoite
- Organisaatioiden tunnisteet (esim. PRH:n antamat tunnisteet)
- OID-pohjaiset tunnisteet (esim. THL:n hallinnoimat tunnisteet)
- Muita, mitä
- Tunnisteet, joihin löytyy viittauksia säädöksistä:
  - arvonlisäverotunniste
  - yritys- ja yhteisötunnus
  - kansainvälinen yhteisötunniste
  - puhelinnumero
  - .fi- ja .ax-verkkotunnus
  - postinumero
  - rekisteritunnus
  - ajoneuvon varmenne
  - aluksen rekisterinumero
  - vesikulkuneuvon rekisterinumero ja koetunnus
  - ilma-aluksen rekisteritunnus
  - kadun ja muun yleisen alueen nimi
  - kunnanosan ja korttelien numerot
  - kiinteistötunnus

- määräalatunnus
- käyttöoikeusyksikkötunnus
- laitostunnus
- yhdistyksen rekisterinumero
- patenttinumero
- rakennustunnus
- radiotaajuudet
- huoneistotunnus

Kuvatkaa tarvittaessa missä yhteydessä tunnistetta käytetään

Kysymyksiä asianhallinnan tunnisteista

3. Perustuvatko käytössänne olevan asianhallinnan antamat tunnisteet johonkin olemassa olevaan tunnistejärjestelmään?
Mihin?

[tekstilaatikko, johon mahtuu useampi rivi tarvittaessa]

4. Ovatko käytössänne olevan asianhallinnan antamat tunnisteet pysyviä ja ainutkertaisia?

Kyllä Ei

[radio-buttonit, eli vain toisen voi valita]

Kommentteja:

[tekstilaatikko, johon mahtuu useampi rivi tarvittaessa, sama pätee kaikkiin kommentteja-laatikoihin]

5. Tarvittaisiinko asianhallintaan kansallista (standardi)tunnistetta?

Kyllä Ei

Kommentteja:

6. Voiko organisaationne käyttämillä pysyvillä tunnisteilla hakea tietoa järjestelmästä?

Kyllä Ei

Kommentteja:

7. Saako tiedonhakupalveluistanne tietotuotteita, joissa on mukana pysyviä tunnisteita?

Kyllä Ei

Kommentteja:

Jos vastaus kysymykseen 6. tai 7. oli kyllä, listakaa tuetut tunnistejärjestelmät (nimi, lyhenne, lisätietoja)

8. Sovelletaanko näitä tunnisteita muissa tietojärjestelmissä

Organisaation sisällä

Kyllä Ei

Muissa organisaatioissa (Suomessa / ulkomailla)

Kyllä Ei

Kommentteja:

Kysymyksiä pysyvien tunnisteiden elinkaaresta

Pysyvien tunnisteiden toiminnallisuuden ylläpito ja pitkän elinkaaren takaaminen vaativat suunnitelmallisuutta. On ratkaistava esimerkiksi se, mitä tapahtuu, jos identifioitu tietoaieisto tai -kohde poistetaan. Samoin on tärkeä varmistua siitä, että tunnisteita hallinnoidaan niin, että ne ovat pysyviä ja ainutlaatuisia.

9. Onko teillä tahoja, jotka vastaavat tunnisteiden hallinnoinnista?

Mikä?

10. Onko tunnisteille yleisiä tai järjestelmäkohtaisia soveltamisohjeita?

Kyllä Ei

Kommentteja ja lisätietoa:

11. Näettekö tarvetta toiminnallisten tunnisteiden käytön lisäämiselle jotta linkit verkossa oleviin tietoaieistoihin olisivat luotettavampia? Luotettavuutta heikentävät linkkimätä (aineistoa ei enää löydy) sekä sisältönyrjähdys (verkosta löytyvä dokumentti on muuttunut).

Kyllä

Ei

Kommentteja:

12. Millä tasolla tunnisteita pitäisi julkishallinnossa mielestänne hallinnoida ja miten?

- Koko julkishallinnon tasolla
- Valtionhallinto / Maakuntataso / Kunnallishallinto
- Ministeriö / hallinnonala
- Sektoritaso (esim. SOTE, arkistoala, kirjastot/julkaisutoimi)
- Organisaatio / virastotaso

Miten?

13. Mitkä ovat keskeisiä hallinnoitavia asioita?

- Käytettävät tunnistejärjestelmät
- Tunnistettavat tietoaineistot ja -kohteet
- Yksittäisten tunnistejärjestelmien soveltamisohjeet
- Muuta, mitä?

14. Minkälaista tukea tai palveluita toivoisitte tunnistejärjestelmien valintaan tai tunnisteiden hallintaan (esim. pysyvien tunnusten toiminnallisuuden takaaminen)?

15. Muita kommentteja.